

422

Besluit van 6 juli 1993, houdende wijziging van het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 24 december 1992, nr. MJZ24d92022, Centrale Directie Juridische Zaken, afdeling Wetgeving;

Gelet op richtlijn nr. 91/338/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 18 juni 1991 houdende tiende wijziging van Richtlijn 76/769/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Statens inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (PbEG L 186/59) en op artikel 24 van de Wet milieugevaarlijke stoffen;

De Raad van State gehoord (advies van 25 maart 1993, nr. WO8.92 0661);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 2 juli 1993, nr. MJZ02793006, Centrale Directie Juridische Zaken, afdeling Wetgeving;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen¹ wordt gewijzigd als volgt.

A

Artikel 2 wordt gewijzigd als volgt.

1. In het eerste lid wordt na «cadmiumhoudende produkten» ingevoegd: te vervaardigen,.

2. Het derde lid komt te luiden:

3. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet:

a. voor produkten die zijn vermeld in de eerste kolom van bijlage 3 bij dit besluit, waarin cadmium is toegepast voor het doel vermeld in de tweede kolom van die bijlage, met dien verstande dat bij verven die vallen onder tariefgroep 3208 of 3209 van verordening nr. 2658/87/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 23 juli 1987 met

betrekking tot de tarief- en statistieknamenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief (PbEG L 256), indien die verven een hoog zinkgehalte hebben, de restconcentratie van cadmium in de verf in gedroogde toestand zo laag mogelijk, doch ten hoogste 1000 mg/kg is:

b. indien het cadmiumhoudende produkten betreft, bestemd voor uitvoer naar een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschappen, en wordt voldaan aan de in die staat geldende eisen met betrekking tot het cadmiumgehalte van die produkten, of

c. indien het cadmiumhoudende produkten betreft, bestemd voor uitvoer naar een staat die geen Lid-Staat is van de Europese Gemeenschappen.

B

Bijlage 3 wordt gewijzigd als volgt.

1. Met ingang van 30 juni 1994 wordt in kolom 1 na de produkten «Dashboardfolie van motorvoertuigen», «Gelaagde voorruit van motorvoertuigen» en «Verlichtingsapparatuur van motorvoertuigen» telkens ingevoegd: , indien niet vervaardigd van polyvinylchloride of de polymeren daarvan.

3. Met ingang van 31 december 1995 vervallen in kolom 1 de produkten «Polyethyleentereftalaat» en «Polybutyleentereftalaat» en in kolom 2 de daarbij behorende toepassingen.

ARTIKEL II

Artikel 2, derde lid, van het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen wordt gewijzigd als volgt.

1. In onderdeel b wordt «naar een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschappen» vervangen door: naar een andere staat die partij is bij de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (Trb. 1992, 132).

2. In onderdeel c wordt «naar een staat die geen Lid-Staat is van de Europese Gemeenschappen» vervangen door: naar een staat die geen partij is bij de in onderdeel b genoemde overeenkomst.

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop een maand is verstreken na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het is geplaatst, met uitzondering van artikel II, dat in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 6 juli 1993

Beatrix

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders

Uitgegeven de *vijfde* augustus 1993

De Minister van Justitie a.i.,
J. E. Andriessen

¹ Stb. 1990, 538, gewijzigd bij koninklijk besluit van 29 december 1992, Stb. 1993, 39

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 september 1993, nr. 175

Algemeen

Deze algemene maatregel van bestuur strekt tot uitvoering van richtlijn nr. 91/338/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 18 juni 1991 houdende tiende wijziging van Richtlijn 76/769/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (PbEG L 186).

Het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen verbiedt meer toepassingen van cadmium in produkten en stelt een scherpere concentratiegrens dan op grond van de onderhavige richtlijn wordt vereist. Daarnaast worden veiligheidstoepassingen niet zonder meer uitgesloten, doch is een meldingsplicht hiervoor ingesteld.

Cadmium is een zeer toxische stof. In produkten is cadmium veelal niet als zodanig herkenbaar, hetgeen kan leiden tot ongecontroleerde verspreiding. Gezien de grote hoeveelheden die diffuus via produkten worden verspreid, het grote aantal mogelijke toepassingen en het grote aantal toepassers, is het niet mogelijk cadmium in het milieu terug te dringen door daarover afspraken met betrokkenen te maken, maar kan dit uitsluitend geschieden door middel van een wettelijke regeling.

Het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen wordt door deze wijziging meer in lijn gebracht met de richtlijn.

Enkele toepassingen van cadmium die op grond van het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen waren toegestaan, doch op grond van die EEG-richtlijn dienen te worden verboden, worden uit bijlage 3 bij het besluit geschrapt, zodat het verbod in artikel 2 van het besluit ook voor die toepassingen gaat gelden.

In de richtlijn is aangegeven welke toepassingen van cadmium zijn verboden. Het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen gaat er daarentegen van uit dat toepassingen van cadmium zijn verboden, tenzij zij expliciet zijn vrijgesteld. Aangezien de opzet van het besluit en die van de richtlijn uiteenlopen, is geen artikelsgewijs overzicht opgenomen van de wijze waarop de richtlijn door middel van dit besluit wordt uitgevoerd.

Gelet op de gevaren van cadmium, die hiervoor zijn beschreven en waarop ook in de nota van toelichting bij het oorspronkelijke besluit wordt ingegaan, wordt verdergaande Nederlandse regelgeving, zoals deze in dat besluit is neergelegd, gehandhaafd. De handhaving van deze maatregelen valt naar mijn mening onder de criteria van artikel 100A, vierde lid, van het EEG-verdrag. Volgens deze bepaling kan een Lid-Staat verdergaande maatregelen toepassen indien deze maatregelen hun rechtvaardiging vinden in gewichtige eisen die verband houden met de bescherming van het milieu. Op het milieubelang van de maatregelen ten aanzien van cadmium is in de nota van toelichting bij het oorspronkelijke besluit alsmede hierboven ingegaan. Handhaving van de in Nederland geldende mate van bescherming van mens en milieu tegen de hiervoor bedoelde effecten is van zodanig belang dat daardoor handhaving van de maatregelen wordt gerechtvaardigd.

Bij de maatregelen wordt geen onderscheid gemaakt tussen het Nederlandse bedrijfsleven en elders gevestigde producenten en handelaars. Zij bevatten noch elementen die de Nederlandse industrie, noch elementen die nationale produkten bevoordelen. Van willekeurige discriminatie is dus geen sprake, terwijl zij evenmin een verkapte handelsbe-

perking opleveren. Nederland heeft dan ook in verband met de handhaving van het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen een beroep gedaan op artikel 100A, vierde lid, van het verdrag. Nederland heeft dit in de Raad aangekondigd bij de behandeling van de richtlijn. Met het oog daarop heeft Nederland tegen de richtlijn gestemd. Tot nu toe is hierop geen reactie ontvangen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen.

Een volgende wijziging van het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen, die onder meer hergebruik van cadmiumhoudende materialen mogelijk zal maken, is in voorbereiding.

Advies en reactie op de voorpublicatie

Het ontwerp van het besluit is toegezonden aan de Centrale raad voor de milieuhygiëne (thans Raad voor het milieubeheer). Deze heeft bij brief van 16 maart 1992, nr. S-92/342) medegedeeld dat hij geen aanleiding ziet over het ontwerp advies uit te brengen.

Naar aanleiding van de voorpublicatie van dit besluit overeenkomstig artikel 61, eerste lid, van de Wet milieugevaarlijke stoffen zijn reacties ontvangen van de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI), de Nederlandse Federatie voor Kunststoffen (NFK), het College van Voorzitters der (Hoofd)Produktschappen Voedselvoorziening (CvV) en Koninklijke Talens B.V.

De VNCI meent dat de Nederlandse situatie met betrekking tot de milieubelasting door cadmium geen afwijking ten opzichte van richtlijn nr. 91/338/EEG rechtvaardigt.

Het CvV en de NFK wijzen op problemen en concurrentienadelen doordat cadmiumhoudende kratten die in verschillende sectoren (de NFK wijst met name op de agrarische sector) worden gebruikt, in Nederland zijn verboden in tegenstelling tot de regeling in de betreffende EEG-Richtlijn. Deze kratten worden ook in het internationale verkeer gebruikt. In verband met het belang van de vrije import en export binnen de gehele Europese Gemeenschappen zijn het CvV en de NFK daarom van mening, dat in deze niet van de EEG-Richtlijn moet worden afgeweken.

Gezien de gevaren van cadmium, waarop in het algemene deel van de toelichting is ingegaan, alsmede gezien de omstandigheid dat zich sinds de inwerkingtreding van het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen op 1 april 1991 bij het bedrijfsleven geen grote problemen hebben voorgedaan bij de omschakeling naar niet-cadmiumhoudende produkten, acht ik het ongewenst uitsluitend om wille van harmonisering van regelgeving in Europees verband het in Nederland bereikte hoge beschermingsniveau te niet te doen.

Voor de kratten voor herhaald gebruik acht ik echter een bijzondere regeling noodzakelijk; storten of verbranden van de circa 40 miljoen buiten de bier- en frisdrankindustrie in omloop zijnde kratten zou immers meer milieuproblemen opleveren dan een beheersbare vorm van voortgezet gebruik van deze kratten. Om deze reden is, hangende het overleg met de betrokken sectoren om te bezien hoe deze beheersbare stroom kan worden bereikt, onlangs een wijziging in het besluit aangebracht. Daarbij zijn deze kratten tot 1 juli 1994 vrijgesteld van het verbod van artikel 2, eerste lid, van het Cadmiumbesluit. Een definitieve regeling van deze problematiek zal worden getroffen bij de in de paragraaf Algemeen

van deze nota van toelichting aangekondigde volgende wijziging van het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen.

De NFK constateert dat waar de EEG-Richtlijn spreekt van eindprodukten, in het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen wordt gesproken van produkten. Indien onder produkten ook grondstoffen zouden moeten worden verstaan, ontstaat de situatie, dat bepaalde produkten volgens bijlage 3 wel mogen worden vervaardigd, maar de grondstoffen ten behoeve daarvan niet mogen worden geleverd.

Ik hecht er aan de term produkten te handhaven; hieronder worden behalve eindprodukten ook verhandelbare tussenprodukten en halffabrikaten begrepen. Er zij overigens op gewezen dat artikel 1 van het besluit produkten noemt waarin kunststoffen of verven met een cadmiumgehalte van meer dan 50 mg/kg zijn verwerkt. Hiermee is uitdrukkelijk bepaald dat de kunststoffen en verven die als grondstof in een produkt zijn gebruikt, onder het besluit vallen.

Het verbod cadmiumhoudende produkten te vervaardigen komt overeen met het in de EEG-Richtlijn opgenomen verbod van het gebruik van cadmium en cadmiumverbindingen in produkten. Immers, indien cadmium niet in produkten mag worden toegepast, impliceert dit zonder meer dat geen cadmiumhoudende produkten mogen worden vervaardigd. Anders dan de VNCI meent, is dit derhalve geen ver gaande afwijking van de richtlijn.

Terecht stelt de VNCI dat het vervaardigen van cadmiumhoudende produkten die in Nederland wel, maar in andere Lid-Staten niet zijn verboden, voor de export mogelijk moet zijn. Het besluit is in die zin aangepast. De desbetreffende bepaling wordt te zijner tijd uitgebreid tot de staten die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (Trb. 1992, 132).

In de richtlijn wordt verwezen naar tariefnummers, vastgesteld in verordening nr. 2658/87/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 23 juli 1987 met betrekking tot de tarief- en statistiek nomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief (PbEG L 256). Voor verven met een hoog zinkgehalte die vallen onder tariefgroep 3208 of 3209 van de verordening, geeft de richtlijn een bijzonder voorschrift ten aanzien van de restconcentratie van cadmium. Terecht stelt Talens dat kunstschilderverven, die overigens door middel van bijlage 3 bij het besluit zijn uitgezonderd van het verbod in artikel 2, niet vallen onder deze tariefgroepen. De conclusie dat derhalve in plaats van het verbod neergelegd in artikel 2, de bijzondere bepaling voor zinkhoudende verven moet gelden voor verven die niet in bijlage 3 staan, deel ik echter niet. Dit zou leiden tot versoepeling van het tot nu toe reeds geldende verbod cadmium in deze verven toe te passen. Aangezien enige van de in de bijlage genoemde verven zoals glasverven, afhankelijk van de samenstelling daarvan, wel onder de genoemde tariefgroepen kunnen vallen, is voor verven die daaronder vallen, een bijzondere regeling opgenomen.

Wetgevingstoets

Het besluit strekt er toe uitvoering te geven aan richtlijn nr. 91/338/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 18 juni 1991 houdende tiende wijziging van Richtlijn 76/769/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Statens inzake de beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (PbEG L 186). De bijlage bij deze richtlijn geeft een opsomming van verboden toepassingen van cadmium, die veelal reeds in het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen waren verboden.

Het verbod cadmium toe te passen in de produkten, genoemd in artikel I, onderdeel B, zal enige lasten met zich brengen voor de bedrijven die cadmiumhoudende produkten toepassen, aangezien deze binnen de gestelde termijn over moeten schakelen op een alternatieve toepassing. Aangezien het hier gaat om implementatie van een EEG-richtlijn, zal hun concurrentiepositie ten opzichte van bedrijven in de Gemeenschappen geen wijziging ondergaan. De voorwaarde met betrekking tot verven met een hoog zinkgehalte, verwoord in het derde lid, onderdeel a, van artikel 2, zal geen gevolgen hebben voor het bedrijfsleven; voor zover bekend komt in Nederland een hoog zinkgehalte in dergelijke verven niet voor.

Het verbod cadmiumhoudende produkten te vervaardigen levert in de praktijk geen wijziging op van de situatie voor het bedrijfsleven, aangezien het verbod in handelsvoorraden voorhanden te hebben van die produkten dit reeds impliciet omvatte.

Er worden door dit besluit noch nieuwe organen in het leven geroepen, noch nieuwe bestuursinstrumenten. Op de gevolgen van het besluit voor het bedrijfsleven is hiervoor ingegaan. Voor burgers en non-profit-instellingen zullen uit dit besluit geen bijzondere lasten voortvloeien.

Voor de controle op de uitvoering van het besluit zal primair de Inspectie Milieuhygiëne verantwoordelijk zijn. Naar verwachting zullen daarvoor geen extra mensjaren nodig zijn.

Lasten van betekenis voor het justitieel apparaat zal het besluit naar verwachting niet opleveren.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

ARTIKEL I

Onderdeel A

Aangezien de richtlijn voorziet in een verbod van het gebruik van cadmium en cadmiumverbindingen in produkten, is in artikel 2 thans het verbod cadmiumhoudende produkten te vervaardigen opgenomen.

De wijziging van het derde lid dient ter uitvoering van onderdeel 1.2, onder b, van punt 24 van de bijlage bij de richtlijn.

Met het begrip «restconcentratie» wordt bedoeld de concentratie cadmium in de aangebrachte en opgedroogde verf, dat wil zeggen na het vervliegen van de oplosmiddelen.

Indien daarom door een controlerende instantie wordt gevraagd, zal degene die een beroep doet op de in de onderdelen a, b en c omschreven uitzonderingen, moeten aantonen dat aan de daar bedoelde vereisten is voldaan.

In de onderdelen c en d is een vrijstelling opgenomen van het verbod cadmiumhoudende produkten te vervaardigen en dergelijke ten behoeve van de export. De uitzondering voor uitvoer wordt gerechtvaardigd door de omstandigheid, dat milieuproblemen door cadmiumhoudende produkten met name ontstaan in de afvalfase en niet bij de produktie en het voorhanden hebben daarvan. Overeenkomstig de richtlijn dienen deze produkten, indien ze zijn bestemd voor uitvoer naar andere Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen, wel te voldoen aan de eisen die gelden in de staat van bestemming.

Onderdeel B

Deze wijzigingen vloeien rechtstreeks voort uit de onderhavige EEG-richtlijn. De richtlijn staat uitzonderingen voor de genoemde toepassingen om veiligheidsredenen in motorvoertuigen toe; deze toepassingen

dienen conform artikel 2, vierde lid, onder opgaaf van redenen ten minste veertien dagen voor het aan een ander ter beschikking stellen te worden gemeld aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

ARTIKEL II

Op het tijdstip dat de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte in werking treedt, dient artikel 2, derde lid, van het Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen te worden aangepast.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders